

Til: Sør-Øst Politidistrikt (post.sor-ost@politiet.no)

Oslo, 7. oktober 2024

Kopi: Økokrim (post.okokrim@politiet.no)

Anmeldelse av brudd på naturmangfoldlovens §§ 6 og 15, 2. ledd samt skoglovens §4, 1. ledd.

Vi anmelder med dette skogeierne Syver Hvammen (gbnr 3330, 100/3) og Ingrid Aasberg (gbnr 3330, 96/1), samt sertifisert virksomhet Viken Skog SA, som har planlagt og forestått hogsten, som er foretatt i nasjonalt verneverdig sandfurskog med mange rødlistede arter. Vi mener hogsten er brudd på naturmangfoldlovens § 15, 2. ledd samt skoglovens § 4, 1 ledd. Hogsten ansees også som klart i strid med nml § 6.

Kort bakgrunn og faktaopplysninger:

Ved Borgåe i Hol (se vedlagt kart) er det i juni i år gjennomført hogst i et nasjonalt verneverdig område med sandfurskog med en rekke rødlistede arter. Områdets verneverdier er dokumentert i den såkalte Narin-databasen, som skogbruket plikter å konsultere før hogst. I Narin-basen er det oppgitt funn av 18 rødlistearter, hvorav 4 er truede arter. I tillegg angis det et stort potensial for flere arter, at området har nasjonal verdi og at det bør foretas ytterligere registreringer med hensyn til forekomst av rødlistearter. Det kan også nevnes at sandfurskog er en rødlistet skogtype i kategorien nær truet (NT), som Norge også har et internasjonalt ansvar for. Vi har også internasjonalt ansvar for flere av artene som lever i sandfurskog. Til tross for dette er det foretatt en hogst på 140 dekar innenfor området.

Naturvernforbundet anser at hogsten er utført i strid med naturmangfoldlovens § 6 og § 15, 2. ledd, jfr skogbrukslovens § 4, 1. ledd og forskrift om bærekraftig skogbruk § 5, 1.ledd samt Norsk PEFC Skogstandard.

Vi anmelder derfor skogeierne Syver Hvammen (gbnr 3330, 100/3) og Ingrid Aasberg (gbnr 3330, 96/1), samt sertifisert virksomhet Viken Skog SA for brudd på nml § 15, 2. ledd, eventuelt også brudd på sl § 4, 1 ledd. Hogsten ansees også som klart i strid med nml § 6.

Naturvernforbundet anser planleggingen og gjennomføringen av hogsten som en grov overtredelse av nml §§ 6 og 15-2 og ber om at det reageres kraftig på slik miljøkriminalitet jfr. nml § 75, 2. ledd.

Hogstselskap og skogeier skal sjekke offentlig databaser før hogst og var dermed kjent med naturverdiene. Hogst av disse mener vi er klart brudd på nml § 6 aktsomhetsplikten. Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i § 4 og 5.

Nml § 15, 2. ledd gir tillatelse til høsting og annen bruk av villlevende planter og sopp så langt det ikke truer overlevelsen av den aktuelle bestanden.

SI § 4, 1 ledd pålegger skogeieren å sørge for at alle tiltak i skogen blir gjennomførte i samsvar med lov og forskrift, og videre hen skal ha oversikt over miljøverdiene i egen skog og ta hensyn til dem ved gjennomføring av alle tiltak i skogen.

Bærekraftforskriftens § 5, 1.ledd pålegger skogeieren å sørge for at verdiene i viktige livsmiljøer blir tatt vare på i samsvar med retningslinjene i Norsk PEFC Skogstandard.

Norsk PEFC Skogstandard, kravpunkt 22 pålegger skogeieren å konsultere eksterne kilder for miljøinformasjon, der Narinbasen og Artskart nevnes spesielt. Der verdiene angitt i disse basene er til stede i et visst omfang, skal den sertifiserte virksomheten, i dette tilfellet Viken Skog SA, sende ute en biolog med skogfaglig kompetanse for å undersøke forholdene nærmere.

Mens hogsten pågikk ble entreprenør varslet om at var store naturverdier i området av et styremedlem i Naturvernforbundet i Buskerud, uten at det medførte stans i driften. Kontakt ble også opprettet med miljøansvarlig i Viken Skog SA, som forsikret om at alt var i orden med hogsten. Hun ringte imidlertid opp en time senere og sa at de skulle sette igjen noen flere trær på hogstflaten.

Vi har også bevis for at død ved av furu som er eldre enn ett år er hogd og ødelagt i stor skala. Dødt trevirke er et svært viktig element for mange av naturskogartene, og hogst av døde trær er derfor regulert i Norsk PEFC Skogstandard, kravpunkt 13 om livsløptrær og døde trær der det heter: «Stående og liggende død ved av lauvtrær og furu som har vært døde i mer enn ett år, og gran som har vært død i mer enn 5 år, skal spares.»

Narinbasen omtaler lokaliteten som helhet slik (utdrag):

«Totalt er 18 rødlistede gammelskogsarter registrert i området, flere med gode bestander. Knyttet til sandfuruskog er furufåresopp (NT), skogjamne (NT) og huldresølvpig (VU) registrert. På død ved av furu er den sjeldne laftelav (EN) dokumentert, samt både mørk- og lys brannstubbela (begge VU) og en rekke nær true naturskogarter. Der blant annet ulvelav (NT) og blanknål (NT) har flere titalls funn hver. Potensialet for flere krevende arter av sopp, lav og mose er også god. Lokaliteten er av nasjonal verneverdi (***), men noe svakere enn de nærliggende og lignende Godfarfoss og Rambergåi. Borgåe bør likevel etter de to andre prioriteres i videre vernearbeid.»

Den aktuelle teigen ligger innenfor Narin-avgrensningen, og det var før hogst registrert 3 rødlistearter innenfor denne teigen. Undersøkelser etter hogst viser det i Narinbasen nevnte potensialet for ytterligere naturverdier: I hogstavfallet ble det i høst, i en undersøkelse av halve hogstflata, påvist 64 nye funn av rødlistearter, fordelt på 18 forskjellige arter. Disse funnene er lagt inn i Artskart. Dette er helt i toppen av hva en kan finne i naturskog av furu, spesielt etter den er hogd, og bekrefter at området var av nasjonal verdi. Før hogst ville sannsynligvis enda flere funn blitt gjort. Sammen med de fem artene som er funnet tidligere er det nå påvist **69 ulike funn av 18 forskjellige rødlistearter på 70 mål av den nå hogde naturskogen**. Av disse er 5 sårbare (VU) og 13 nær true (NT). Her finnes rødlistede arter innen gruppene sopp, lav og karplanter. Kategorien «true arter» omfatter bla.a. VU-arterne.

De fem sårbare artene som er funnet i hogstavfallet omfatter hornskinn *Crustoderma corneum*, lys brannstubbela *Carbonicola anthracophila*, mørk brannstubbela *Carbonicola myrmecina*, svovelvifte *Stereopsis vitellina* og skyggebrunpig *Hydnellum gracilipes*. De to sårbare

(VU) sandfurskogsartene svovelvifte *Stereopsis vitellina* og skyggebrunpiggg *Hydnellum gracilipes* er også internasjonalt truet. Begge artene har et klart tyngdepunkt i Fennoskandia. Skyggebrunpiggg er ellers kjent fra kun ett funn i Østerrike og ett i Skottland, og kun få funn fra Russland/Sibir. Begge vurderes som en norsk-nordisk ansvarsarter og begge er vurdert som VU på den globale rødlista (Artsdatabanken.no).

Hogst av lokaliteter med rike funn av disse nasjonalt og dels internasjonalt sårbare artene bidrar sterkt grad til å true overlevelsen av disse, både i Norge og verden som helhet. Ifølge Artsdatabanken har arter vurdert til kategorien sårbare (VU), sterkt truet (EN) eller kritisk truet (CR) på rødlista, høy til ekstremt høy risiko for å dø ut fra Norge hvis de rådende forholdene vedvarer. For disse nevnte sårbare artene som er skogsdrift oppgitt som deres største trussel, det vil si at "forholdene vedvarer" må tolkes som fortsatt hogst av deres leveområder (Artsdatabanken.no).

Dersom skogeierne og Viken Skog SA hadde fulgt lovverket og reglene i Norsk PEFC Skogstandard kunne denne katastrofale naturødeleggelsen vært unngått.

Selv om det etter skogbruksloven er skogeier som er ansvarlig for å ta hensyn til miljøverdiene, velger vi i tillegg også å anmelde Viken Skog SA, da det er dette firmaet som har planlagt og forestått hogsten (bekreftet av selskapet). Slik skogsdrift planlegges og utføres i dag, er det i stor grad tømmerkjøper/driftsselskap som forestår planlegging og drift på vegne av skogeier.

Vennligst ta kontakt om det ønskes mer utfyllende dokumentasjon og informasjon om naturverdiene som har gått tapt i den anmeldte hogsten.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Truls Gulowsen
Leder

Gjermund Andersen (sign.)
leder i Skogutvalget

Vedlegg: Fire vedlegg med kart og satellitt-foto over området.